

Št. 2.

Ljubljana, 16. prosinca 1892.

XXXII. leto.

Vsebina: Tristoletnica J. A. Komenskega. — Jakob Dimnik: Še jedenkrat: Dve in trideseto leto. — S. Rutar: Potreba novega načrta za mesto Ljubljano in okolične karte v šolske namene. — Prof. Fr. Orožen: O zemljepisnem pouku. — J. Marn: Kujiga Slovenska. — Književnost. — Listek. — Naši dopisi: S Suhorja. — S Krasa. — Društveni vestnik. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica uredništva.

Tristoletnica J. A. Komenskega.

Letos bode preteklo 300 let, kar se je porodil najslavnejši pedagog slovanskega rodu, Jan Amos Komensky. Njega poznajo vsi kulturni narodi, njegova dela so preložena na vse znamenitejše jezike. Zaradi tega se bode tudi letos praznovala njemu v čast tristoletnica ne le po avstrijskih deželah, temveč tudi v inozemstvu. Osobito na Češkem, kjer je mnogo učiteljskih društev po njem imenovanih, delajo se obširne priprave. Priredil se bode tudi Komenskyjev muzej.

To nam daje priliko, da tudi slovenski učitelji pokažemo, da poznamo tega pedagogičnega velikana. Odbor „Slovenskega učiteljskega društva“ je v svojih zadnjih sejah razpravljal to stvar in sklenil, da priredi dne 19. malega travna t. l. (velikonočni vtorek) zvečer slavnost z velikim koncertom. Odbor je prepričan, da bode slovensko učiteljstvo ta sklep radostno potrdilo. Zaradi tega se nadeja, da ga bode slavno učiteljstvo k izvršitvi tega sklepa vsestransko podpiralo. Slavnostni program za to slavnost se bode določil, kakor hitro bode odbor vsaj približno vedel, na katere moči in na koliko pevk in pevcev izmed slovenskega učiteljstva sme računati za sodelovanje.

Drage kolegije in kolegi! Pokažimo tu javno, kaj naš stan premore! Pokažimo z mnogobrojno udeležbo, da edinostno postopamo! Povzdignimo si s takim postopanjem ugled učiteljskega stanu!

Podpisani odbor torej prosi slovenske učiteljice-pevke in učitelje-pevce, naj so člani našega društva ali ne, da mu blagoizvolijo vsaj do dne 10. svečana t. l. po dopisnici naznaniti, ali bodo sodelovali pri koncertu in za kateri glas naj se jim pre-

skrbé note. Ako hočemo dostojno nastopiti, mora nas biti mnogo, mnogo! Ker je treba za priprave dosti časa, mora odbor do gori imenovanega dné vedeti vsaj približno število. Torej naj nikdo ne odlaša, češ: saj se še pozneje lahko oglasim. Oglasila naj se pošiljajo tajniku g. Jakobu Furlanu, učitelju v Ljubljani.

V Ljubljani dné 15. prosinca 1892.

Odbor „Slovenskega učiteljskega društva“.

Še jedenkrat: Dve in trideseto leto.

To zaglavje nam je prinesel „Učiteljski Tovariš“ v prvi letošnji številki. Res lepa starost — lepa vrsta let za list, ki je v neugodnem času zagledal beli dan ter si postavil prevzvišeno in težavno nalogo: orati trdo ledino narodnega šolstva ter delovati v prid slovenskega učiteljstva.

Če pomislimo, koliko hudih viharjev je moral „Učiteljski Tovariš“ v teh letih prestati, a se je kljub temu vzdržal tako krepák, kakoršnega vidimo danes, silijo nam nehoté v glavo misli, da je moral venderle pošteno in vestno izvrševati težavno nalogo svojo in ob enem tudi napredovati s časom, kakor je tudi napredovalo slovensko šolstvo.

Če prebiramo posamezne letnike, vidimo, kako lepo in prijazno je spremljal učitelje na njihovih težavnih potih, kako temeljito jih je poučeval v tem in onem predmetu, kako se je boril za zboljšanje učiteljskega gmotnega stanja in kako resno je vselej, kadar je bilo le treba, zastavil svojo besedo za veljavo, čast in ugled našega stanu.

Nehvaležni bi bili, če bi ne cenili njegovih zaslug, ki si jih je stekel za narodno šolstvo! Brezobzirni in breztaktni bi bili, če bi rekli, da „Učiteljski Tovariš“ ni zvrševal svoje težavne naloge. Poudarjam posebno: svoje težavne naloge, kajti on je prvi pričel orati pusto in trdo ledino, ko je v teku teh let spremenil že v precéj mehko in rodovito zemljo. Mož, ki je prvi prijel za plug, še živi in po vsej pravici ga diči zavest, da je z „Učiteljskim Tovarišem“

mного mnogo storil v korist narodnega šolstva ter v probuditev slovenskega učiteljstva. Ko so mu moči opešale, izročil je uredništvo sedanjemu g. uredniku, o kojem smo prepričani, da ima resno voljo delovati za povzdigo veljave „Učiteljskega Tovariša“ in ob enem za ugled našega stanu.

Da bi pa „Učiteljski Tovariš“ še bolj mogel ustrezati željam slovenskega učiteljstva, deloval je sedanjí urednik na to, da bodi „Učiteljski Tovariš“ glasilo in lastnina „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“. In to se je tudi v istini zgodilo s prvim prosincem t. l.

S tem „preporodom“ „Učiteljskega Tovariša“ začela se je nova doba — doba delovanja za slovensko učiteljstvo. Delo in trud, ki ga je imel do sedaj jedini g. urednik na svojih ramenih z izdavanjem lista, bode v prihodnje razdeljeno na več močij, kajti ves odbor bode moral sodelavati pri izdavanji našega društvenega glasila ter ustrezati željam slovenskega učiteljstva.

Pa ne samo odbor, ampak vsak član „Slovenskega učiteljskega društva“ oziroma vsak slovenski učitelj, kdor ima kaj stanovskega ponosa v sebi, je moralično prisiljen svoje moči v prid naše dobre stvari posvetiti, ker le z združenimi močmi nam bode mogoče uspešno izvrševati prelepo nalogo ter delovati za ugled in korist našega stanu. Časa tek posebno dandanes od nas zahteva, da z napetimi dušnimi